

3. STAN ŚRODOWISKA

3.1. Charakterystyka wód podziemnych.

Cały obszar związany jest z występowaniem monokliny przedsudeckiej charakteryzującej się przesunięciem ku północy i wschodowi skał permsko-mezozoicznych i uformowaniu się na nich młodszych warstw. Natomiast najmłodsze warstwy cechuje złożona glaciektónica, szczególnie w pasie jednostki trzebnicko-ostrzeszowsko-żarskiej. Wpływa to na brak ciągłych poziomów wodonośnych, co w okresie długoterminowym kwalifikuje obszar do jednych z najbardziej zagrożonych deficytem wód podziemnych.

Według podziału hydrogeologicznego Polski Miasto i Gmina Ostrzeszów znajdują się w Regionie Wielkopolskim (XIII), Podregionu Wielkopolsko-Śląskiego, Rejonu Obornik Śląskich – Trzebnicy – Ostrzeszowa, północno-zachodni fragment gminy należy do Rejonu Kotliny Odolanowskiej.

Obszar cechuje się występowaniem poziomów wodonośnych w utworach czwartorzędu i trzeciorzędu. Wody gruntowe swym charakterem i głębokością występowania, odzwierciedlają cechy konfiguracyjne terenu oraz jego budowę geologiczną.

Duże połacie gminy to obszary pozadolinowe o nieciągłym zwierciadle wody, leżące na wysoczyźnie - w środkowej części terenu, woda gruntowa występuje tu w podglinowych utworach piaszczysto-żwirowych, bądź śródglinowych soczewach piasków i żwirów, z reguły około 1.5-3m p.p.t. Strefami koncentracji wód powierzchniowych i podziemnych są doliny cieków wodnych. Na podstawie odwiertów można przypuszczać, iż poziom wód gruntowych w rejonie kształtuje się na poziomie 1-3m ppt. Zgodnie z mapą hydrograficzną Polski tereny gminy zostały zaliczone do obszarów słabo i średnio przepuszczalnych. Większa przepuszczalność gleb wykazywana jest dla niektórych dolin cieków.

Wody podziemne występują w kilku poziomach. Głównym zbiornikiem wód czwartorzędowych, objętym reżimem wysokiej ochrony (OWO) jest na obszarze gminy Pradolina Barycz – Głogów 303. Obejmuje ona prawie całą zachodnią część gminy, począwszy od Ostrzeszowa. Znaczenie użytkowe posiada druga warstwa wodonośna, którą obejmuje rejon Bledzianów – Szklarka Myślniewska – Olszyna. Warstwy wodonośne istnieją na poziomie 9-55 metrów i występują pod ciśnieniem. Na pozostałych obszarach zwierciadło wody ma charakter swobodny.

Gminę obejmuje obszar jednolitych części wód podziemnych: 77 – część środkowa gminy, 76 – część wschodnia, 74 – część zachodnia.

Monitoring. W roku 2014 nie prowadzono badań jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie powiatu ostrzeszowskiego.

3.2. Charakterystyka wód powierzchniowych.

Miasto i Gmina Ostrzeszów znajduje się w dorzeczu Odry, dla której opracowano Plany Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Odry. W związku z powyższym wszystkie inwestycje muszą być podejmowane i realizowane z uwzględnieniem zapisów celów środowiskowych dla tego planu.

Miasto i Gmina Ostrzeszów położona jest na podziale dwóch zlewni: Rzeki Barycz wpadającej do Odry i rzeki Prosnicy wpadającej do Warty. Strefa podziału bogata jest w źródła licznych strumieni. Zlewnie jednocześnie stanowią granice podziału dwóch zarządców:

- Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu - zlewnia Prosnicy,
- Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Wrocławiu - zlewnia Baryczy.

3.2.1. Sieć rzeczna.

Główne ciekі gminy stanowią rzeki:

- Złotnica, całkowita długość wynosi 36 km (w gminie ok. 10 km) – dopływ rzeki Barycz,
- Strzegowa / Dąbrówka (Rów Bledzianowski), całkowita długość wynosi 31 km (w gminie ok. 12 km) – dopływ rzeki Barycz.

Cieki podstawowe zlewni Baryczy to:

- Jednolite części wód Złotnica:
 - Dopływ spod Lubelszczyka,
 - Złotnica,
 - Dopływ spod Rojowa,
 - Dopływ spod Kuźnik,
 - Dopływ z Szklarki Myślniewskiej.
- Jednolite części wód Dąbrówka :
 - Strzegowa,
 - Dąbrówka,
 - Dopływ spod Potaśni,
 - Dopływ z Rejmanki,
 - Dopływ spod Siedlikowa.

Cieki podstawowe zlewni Prośny to:

- Jednolite części wód Młynówka :
 - Dopływ z Bukownicy,
 - Młynówka.
- Jednolite części wód Zaleski Rów:
 - Dopływ z Młyna Kozak,
 - Dopływ spod Rogaszyce,
 - Zaleski Rów.
- Jednolite części wód Niesób do Dopływu z Krążkowych:
 - Parzynowska Struga.

Zgodnie z zapisami art. 6 Ramowej Dyrektywy Wodnej na terenie gminy ochronie podlegają jednolite części wód Złotnica i Dąbrówka. Ochrona została ustanowiona głównie ze względu na rekreacyjne użytkowanie wód.

Na terenie gminy nie prowadzono monitoringu jakości wód powierzchniowych. Zgodnie z danymi WIOŚ w Poznaniu najbliższe badania wykonywane były na rz. Strzegowa / Dąbrówka stanowisku Ludwików (za północno-zachodnią granicą gminy). W 2006r. rzekę zaliczono do V klasy czystości oraz jako nieprzydatną dla ryb karpiowatych. W 2008r. całe JCW Dąbrówka zaliczono do wód o umiarkowanym stanie ekologicznym. W 2012r. badania objęły JCW Złotnica – punkt zlokalizowany na obszarze powiatu ostrzeszowskiego w miejscowości Kobyla Góra (22,3km biegu rzeki Mereszniczy /Merześniczy/). Ogólnie stan wód określono jako zły ze względu na umiarkowany stan ekologiczny.

Na terenie gminy nie wyznaczono obszarów zagrożonych powodzią i podtopieniami. Sytuacje takie mogą wystąpić sporadycznie i krótkookresowo w dolinach cieków.

3.2.2. Zbiorniki wodne.

Na terenie gminy brak większych zbiorników wodnych. Licznie występują stawy (np. okolice miejscowości Bledzianów, Rojów i Rogaszyce). Lokalnie zdarzają się zbiorniki po wydobywaniu łąw, gliny np. okolice miejscowości Kuźniki i Rogaszyce.

Zgodnie z planami zagospodarowania Województwa Wielkopolskiego 2010 obszar gminy został zakwalifikowany do terenów o średnich i najmniejszych potrzebach małej retencji. W planach ujęta jest budowa zbiornika na rzece Złotnica w m. Olszyna.

Na terenie gminy planuje się także budowę drugiego zbiornika w okolicach miejscowości Szklarka Myślniewska. (Opracowanie Ekofizjograficzne Podstawowe Miasta i Gminy Ostrzeszów)

3.2.3. Obszary szczególnie narażone na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącego ze źródeł rolniczych – OSN.

Na terenie gminy nie występują tereny OSN.

Zasięg OSN na lata 2012-2016 został wyznaczony na podstawie art. 47 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu oraz Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Wrocławiu.

3.2.4. Charakterystyka gleb.

Duży procent stanowią gleby o niekorzystnej przydatności rolnej kompleksu glebowego żyniego bardzo słabego i słabego (łącznie 71% powierzchni gruntów) i o dość znacznym zakwaszeniu. Wpływają one na zakwalifikowanie gminy do obszaru o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW).

Udział poszczególnych typów gleb:

- bez wykształconego profilu (głównie tereny leśne i zurbanizowane) – 37.29%,
- gleby murszowe i torfowe – 27,7%
- gleby brunatne – 26,16%,
- gleby bielcowe – 7,78%
- czarne ziemie, mady – 1%

Tab. 3.2.4.1. Użytkowanie gruntów rolnych (spis rolny 2010).

Użytki	Jednostka	Powierzchnia
grunty ogółem	ha	9991,13
użytki rolne ogółem	ha	8199,02
użytki rolne w dobrej kulturze	ha	8032,56
pod zasiewami	ha	5780,71
grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	ha	298,37
uprawy trwałe	ha	25,99
sady ogółem	ha	21,40
ogrody przydomowe	ha	15,05
łąki trwałe	ha	1791,19
pastwiska trwałe	ha	121,25
pozostałe użytki rolne	ha	166,47
las i grunty leśne	ha	790,29
pozostałe grunty	ha	1001,82

Tab. 3.2.4.2. Struktura zasiewów (spis rolny 2010).

Rodzaj	Jednostka	Powierzchnia
ogółem	ha	5780,71
zboża razem	ha	5309,18
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	ha	4747,89
pszenica ozima	ha	203,72
pszenica jara	ha	58,21
żyto	ha	1295,20
jęczmień ozimy	ha	190,60
jęczmień jary	ha	198,14
owies	ha	181,35
pszenżyto ozime	ha	819,30
pszenżyto jare	ha	110,74
mieszanki zbożowe ozime	ha	426,47
mieszanki zbożowe jare	ha	1264,16
kukurydza na ziarno	ha	492,32
ziemniaki	ha	59,03
uprawy przemysłowe	ha	29,87

Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest w systemie monitoringu krajowego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) w Puławach. Badania te wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich. Ostatnie badania gleb prowadzone były w roku 2010. Na terenie gminy nie wyznaczono punktów pomiarowych, wszystkie badania przeprowadzono na terenach sąsiadujących i zakwalifikowano je jako niezanieczyszczone wg obowiązujących kryteriów prawnych.

Szczegółowy opis i rozmieszczenie gleb zostało przedstawione w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Ostrzeszów z 2011r. oraz w Opracowaniu Ekofizjograficznym Podstawowym Miasta i Gminy Ostrzeszów z 2010r.

3.3. Charakterystyka elementów przyrody ożywionej.

3.3.1. Cenne obszary przyrody.

Obszary chronione ustanowione na mocy ustawy o ochronie przyrody, obejmują całą gminę w formie obszaru chronionego krajobrazu Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska (część wielkopolska).

Najbliższe obszary chronione na podstawie ustaw o ochronie przyrody:

Rezerwaty:

- Jodły Ostrzeszowskie – za wschodnią granicą gminy,
- Pieczyńska – za wschodnią granicą gminy,
- Wydymacz – ok. 3km za północno-zachodnią granicą gminy.

Park Krajobrazowy:

- Park Krajobrazowy Dolina Baryczy – rozpoczyna się ok. 3km za północno-zachodnią granicą gminy.

Natura 2000 Obszary specjalnej ochrony:

- Dolina Baryczy PLB020001 - rozpoczyna się ok. 3km za północno-zachodnią granicą gminy.

Natura 2000 Specjalne obszary ochrony:

- Jodły Ostrzeszowskie PLH300059 - za wschodnią granicą gminy,
- Ostoja nad Baryczą PLH020041 - rozpoczyna się ok. 3km za północno-zachodnią granicą gminy.

Obszary chronionego krajobrazu:

- Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska – obejmujące cały obszar gminy,
- Dolina Rzeki Prosny - rozpoczyna się ok. 6km za wschodnią granicą gminy.

Ze względu na przebieg działu wodnego i występowaniu wielu źródeł w gminie, ma on bezpośredni wpływ na obszary zasilane wodami z terenu gminy w kierunku rz. Baryczy i Prosny.

Za cenniejsze obszary przyrodnicze należałoby uznać także wszystkie tereny źródeł występujących na terenie gminy. Powinny być one ujęte jako obszary wymagające szczególnej ochrony w trakcie realizacji inwestycji jak i przy tworzeniu planów zagospodarowania przestrzennego.

Innymi ciekawymi przyrodniczo obszarami są stawy, które licznie występują na terenie całej gminy. Ich różny stan zagospodarowania (od wysokiej kultury rybackiej po zarastające oczka wodne) powoduje, iż stanowią one bardzo urozmaicone siedlisko przyrodnicze dla różnych gatunków związanych z wodami i terenami podmokłymi.

Za wymagające specjalnego podejścia do zagospodarowania należy uznać także obszary przyległe (zwłaszcza doliny) wszystkich cieków wodnych. Należy pamiętać, że ciek podstawowy (obecnie najczęściej w formie przekopanych i umocnionych rowów) tworzone były na miejscu naturalnie występujących w tych miejscach przepływu wód. Powoduje to zmiany całego obszaru zarówno pod względem glebowym jak i wykorzystania go jako miejsca bytowania czy wędrówek różnych zwierząt i roślin.

3.3.2. Wykaz istniejących pomników przyrody.

W gminie zewidencjonowano 12 pomników przyrody w formie pojedynczych drzew.

Tab. 3.3.2.1. Pomniki przyrody w Mieście i Gminie Ostrzeszów

L.p.	Gatunek / nazwa	Wymiary / wiek	Lokalizacja
1.	Buk zwyczajny <i>Fagus silvatica</i>	Obwód pierśnicy 390 cm, wys. 21 m, wiek 200 lat	Nadleśnictwo Przedborów, Leśnictwo Marydoły, oddz. 52c, miejscowość Marydoły, nr ew. działki 290
2.	Dąb szypułkowy <i>Quereus robur</i>	Obwód pierśnicy 480 cm, wys. 22 m,	Nadleśnictwo Przedborów, Leśnictwo Marydoły, oddz. 52d, miejscowość Marydoły, nr ew. działki 296
3.	Dąb szypułkowy <i>Quereus robur</i>	Obwód pierśnicy 485 cm, wys. 16 m, wiek 350 lat	Nadleśnictwo Przedborów, Leśnictwo Aniołki, oddz. 129, Kuźniki, nr ew. działki 295/2
4.	Dąb szypułkowy <i>Quereus robur</i>	Obwód pierśnicy 595 cm, wys. 25 m,	Bledzianów nr ew. działki 360
5.	Dąb szypułkowy <i>Quereus robur</i>	Obwód pierśnicy 560 cm, wys. 25 m	Jesiona, nr ew. działki 58
6.	Cis pospolity <i>Taxus baccata</i>	Obwód pierśnicy 86 cm, wys. 14 m	Ostrzeszów, nr ew. działki 2300/4
7.	Lipa Michalina Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	Obwód pierśnicy 335 cm, wys. 25 m	Szklarka Przygodzicka, nr ew. działki 636/4
8.	Lipa Amelia Lipa drobnolistna	Obwód pierśnicy 460 cm, wys. 25 m	Szklarka Przygodzicka, nr ew. działki 451

	<i>Tilia cordata</i>		
9.	Lipa Marusia Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	Obwód pierśnicy 380 cm	Nadleśnictwo Przedborów, Leśnictwo Aniołki, oddz. 120g, Kuźniki, nr ew. działki 301
10.	Dąb Wincenty Dąb szypułkowy <i>Quereus robur</i>	Obwód pierśnicy 470 cm	Nadleśnictwo Przedborów, Leśnictwo Aniołki, oddz. 118b, Kuźniki, nr ew. działki 299
11.	Dąb Izydor Dąb szypułkowy <i>Quereus robur</i>	Obwód pierśnicy 450 cm	Nadleśnictwo Przedborów, Leśnictwo Aniołki, oddz. 120c, Kuźniki, nr ew. działki 301
12.	Wiąz Marian Wiąz szypułkowy <i>Ulmus leavis</i>	Obwód pierśnicy 270 cm	Nadleśnictwo Przedborów, Leśnictwo Aniołki, oddz. 118b, Kuźniki, nr ew. działki 301

3.3.3. Zielen urządzonej i zadrzewienie śródpolne

Ze względu na wiele obszarów krajobrazowych i widokowych w gminie ważną rolę spełnia roślinność nieleśna, czyli zielen śródpolna i zielen parkowa. Zadrzewienia śródpolne, szczególnie o charakterze pasowym spełniają na obszarach użytkowanych rolniczo funkcję zabezpieczającą przed procesami erozyjnymi oraz regulującym gospodarkę wodną czy utrzymanie stoków przed osuwaniem.

Ważnym elementem zieleni urządzonej na terenie gminy są parki zarówno zabytkowe jak i wiejskie czy miejskie. Poza funkcjami krajobrazowymi i relaksacyjnymi pełnią one formę filtrów znacznie poprawiając stan powietrza w miejscowości.

3.3.4. Lasy.

Według klasyfikacji geobotanicznej Matuszkiewicza (2008), lasy Miasta i Gminy Ostrzeszów, zaliczane są do następujących regionów:

Prowincja - Środkowoeuropejska

Podprowincja - Środkowoeuropejska Właściwa

Dział - Brandenbursko-Wielkopolski

Kraina - Południowowielkopolsko-Łużycka

Podkraina - Południowowielkopolska

Okręgi - Doliny Baryczy, Wzgórz Ostrzeszowskich, Doliny Górnej Prosny.

Dominującym typem siedlisk są bory mieszane i bory świeże stanowiące około 65% lasów gminy, porastają one siedliska o niskiej wilgotności i mało żyzne. Na bogatszych fragmentach występuje las świeży i las mieszany świeży około 25% powierzchni. W obniżeniach i dolinach rzek spotykane są lasy wilgotne i olsy.

Podział jest równoznaczny z stanem gleb. Bogatsze lasy występują w części północno zachodniej, a uboższe w części środkowej i wschodniej.

Powierzchnie leśne w 2014r. obejmowały 7383,11 co stanowiło 39,3 % pow. gminy (GUS). Jest to wartość znacznie większa od średniej dla Województwa Wielkopolskiego (25,7%) i kraju (29,3%).

Zdecydowaną przewagę mają lasy państwowe stanowiące ok. 83 % wszystkich powierzchni leśnych. Lasy prywatne stanowią 16% powierzchni leśnych.

Zarządzanie lasami w gminie podzielone jest pomiędzy trzy Nadleśnictwa. Największy środkowy rejon obejmuje Nadleśnictwo Przedborów, część północna Nadleśnictwo Antonin, a część południową Nadleśnictwo Syców.

Na terenie gminy występuje kilka kompleksów leśnych o nadanym przez ministra środowiska statusie ochronnym. Zlokalizowane są one w północno-wschodniej części miasta, Korpysach, Kuźnikach, Marydole, Pustkowie, Rogaszycach, Rojowie, Szklarce Myślniewskiej, Zajęczkach. Kompleksy na terenie Miasta obejmują łącznie 107,49 ha. Na obszarze wiejskim lasy zaklasyfikowano do wodochronnych i obejmują łącznie 250,8 ha. Dla wszystkich lasów wnioskowano o ograniczenie wycinki oraz utrzymanie ich w dobrym stanie sanitarnym i zdrowotnym.

3.3.5. Charakterystyka ogólna świata zwierząt .

Ze względu na zróżnicowanie siedlisk świat zwierzęcy jest bardzo bogaty z charakterystycznymi przedstawicielami równinnych obszarów kraju i Wielkopolski. Występują następujące gatunki zwierzyny grubej: sarny, jelenie, daniel, łosie, dziki. Zwierzyna drobna reprezentowana jest m.in. przez lisy, jenoty, zające, borsuki, wydry, kuny, piżmaki, bobry.

Ptaki stanowią przekrój gatunków związanych z otwartymi polami, terenami leśnymi i bytującymi na niedużych zbiornikach wodnych o różnym stopniu eutrofizacji. Na podstawie opracowania z 2001r. (Mielcarek i in. 2001) na terenie gminy stwierdzono występowanie co najmniej 90 gatunków ptaków. Jednocześnie ustalono niski status występowania gatunków rzadkich.

Z gadów występuje jaszczurka zwinka, zaskroniec, padalec. Sporadycznie pojawiają się doniesienia o widywaniu żmii zygzakowatej.

Z płazów w wilgotnych miejscach najczęściej jest spotykana ropucha szara, ropucha zielona, żaba trawna, żaba moczarowa, traszka zwyczajna, kumak nizinny.

Owady związane są z gospodarką rolną i leśną. Z rzadszych gatunków widywane są: kałużnica, kwietnica okazała, czerwieniec, paż żeglarz, trzmiel ziemny i kamienny.

Gospodarkę łowiecką na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów prowadzi:

- koło łowieckie nr 18 Sokół Antonin - obwód Antonin nr 461 (na liście województwa kaliskiego nr 60)
- koło łowieckie nr 499 Sokół Wrocław - obwód Chojnik nr 465 (na liście województwa kaliskiego nr 64)
- koło łowieckie Szarik Międzybórz - obwód Bledzianów nr 487 (na liście województwa kaliskiego nr 65)
- koło łowieckie nr 41 knieja Ostrzeszów - obwód Zajęczki-Marydół nr 488 (na liście województwa kaliskiego nr 66)
- koło łowieckie nr 313 Sokół Warszawa - obwód Dąbrowa nr 494 (na liście województwa kaliskiego nr 74)
- koło łowieckie nr 9 Dzik Ostrów Wlkp - obwód Powidz nr 495 (na liście województwa kaliskiego nr 76)
- koło łowieckie nr 38 Hubert Bralin - obwód Parzynów Osiny Nr 498 (na liście województwa kaliskiego nr 75)
- koło łowieckie nr 38 Hubert Bralin - obwód Rogaszyce nr 501 (na liście województwa kaliskiego nr 85)

3.3.6. Ochrona zwierząt bezdomnych.

W ramach opieki nad zwierzętami bezdomnymi gmina obsługiwana jest przez Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt w miejscowości Niedźwiedź 77, Gm. Ostrzeszów. Zgodnie z uchwałą XLI/257/2014 Rady Miejskiej Ostrzeszów z 27 lutego 2014r. zostaje wprowadzony „Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów”.

Główne zadania programu to:

- 1) Zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom w tym ich odławianie.
- 2) Sprawowanie opieki nad kotami wolno żyjącymi, w tym ich dokarmianie.
- 3) Ograniczanie populacji bezdomnych zwierząt poprzez sterylizację i kastrację zwierząt domowych oraz usypianie ślepych miotów, w szczególności psów i kotów.
- 4) Poszukiwanie nowych właścicieli dla bezdomnych zwierząt.
- 5) Zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom.
- 6) Wyznaczanie gospodarstwa do opieki nad zwierzętami gospodarskimi.
- 7) Prowadzenie edukacji nad humanitarnym traktowaniem zwierząt.

3.4. Stan powietrza.

Miasto i Gmina Ostrzeszów ma przede wszystkim charakter rolniczy. Strefę miejską Ostrzeszowa można zaliczyć do kategorii małych miast (wg GUS do 20tys. mieszkańców). Stąd głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego są zanieczyszczenia komunikacyjne – liniowe oraz pochodzące ze źródeł niskiej emisji (przydomowe), a w mniejszym stopniu przemysłowe.

Do największych emitorów przemysłowych należą EMA – ELFA sp. z o.o., TECHMA - KOSTRUKCJE S.A., POLLENA – Ostrzeszów S.A., DROP S.A., ZEC Sp. z o.o. w Ostrzeszowie, kotłownia osiedlowa przy ul. Przemysłowej.

Zgodnie z obowiązującymi programami ochrony powietrza Miasto i Gminę Ostrzeszów zaliczono do strefy wielkopolskiej.

Według badań WIOŚ (2012r. i 2013r.) gminę pod kątem ochrony zdrowia zaklasyfikowano do:

- klasy A, tj. takiej, w której poziom stężeń substancji zanieczyszczających nie przekracza dopuszczalnych wartości dla: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, pyłu PM_{2,5} oraz metali oznaczanych w pyłe PM₁₀,
- do klasy C - ze względu na przekroczenia wskaźników: ozonu, pyłu PM₁₀ i benzo(a)pirenu oznaczanego w pyłe PM₁₀.

W przypadku pyłu PM₁₀ podkreślić należy, że odnotowywane są tylko przekroczenia 7 dopuszczalnego poziomu dla 24-godzin. Nie odnotowano przekroczeń stężenia średniego dla roku.

Przekroczenia dla ozonu dotyczą wartości normatywnej (120 µg/m³) wyznaczonej jako poziom celu długoterminowego, określono na rok 2020.

W roku 2014 (WIOŚ 2015):

do klasy A – dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, ozonu, pyłu PM_{2,5} oraz metali oznaczanych w pyłe PM₁₀.

do klasy C – dla pyłu PM₁₀ i benzo(a)pirenu oznaczanego w pyłe PM₁₀. W przypadku pyłu PM₁₀ podkreślić należy, że generalnie odnotowywane są przekroczenia dopuszczalnego poziomu dla 24-godzin.

Ponadto stwierdzono przekroczenie wartości normatywnej ozonu (120 µg/m³) wyznaczonej jako poziom celu długoterminowego. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego określono na rok 2020.

Pod względem ochrony roślin gminę w 2012r. zaliczono do:

- klasy A, tj. takiej, w której poziom stężeń substancji zanieczyszczających nie przekracza dopuszczalnych wartości dla dwutlenku siarki, tlenków azotu, ozonu (w 2013r.)
- klasy C – ozonu - w 2012r.

Stwierdzono przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla wartości normatywnej ozonu (6000 µg/m³×h), określono do osiągnięcia na rok 2020.

W 2013r. ze względu na poziom dwutlenku siarki, tlenków azotu, ozonu zaliczono do klasy A. Podobnie jak w poprzednim roku stwierdzono przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla wartości normatywnej ozonu ($6000 \mu\text{g}/\text{m}^3 \times \text{h}$), określono do osiągnięcia na rok 2020.

Wartości SO_2 , NO_x i O_3 otrzymane w roku 2014 (WIOŚ 2015) w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych i poziomu docelowego pozwoliły na zaklasyfikowanie powiatu, będącego składową strefy wielkopolskiej do klasy A. Ponadto stwierdzono przekroczenie wartości normatywnej ozonu ($6000 \mu\text{g}/\text{m}^3 \times \text{h}$) wyznaczonej jako poziom celu długoterminowego. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego określono na rok 2020.

Według średnich wartości analiz wykonanych na potrzeby monitoringu powietrza w miejscowości Szklarka Myślniewska w roku 2012, średnia dla roku wartość dwutlenku siarki wyniosła $4,3 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a dwutlenku azotu – $10,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a w 2013r. dwutlenku siarki wyniosła $2,9 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a dwutlenku azotu – $9,6 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Jest to narastająca poprawa w stosunku do wyników z 2010r., które kształtowały się na poziomie dla siarki $6,6 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a dwutlenku azotu – $10,1 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Z badań przeprowadzonych w roku 2014 wynika, że uzyskana wartość średnia dla roku dla dwutlenku siarki wyniosła $3,6 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a dwutlenku azotu – $9,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

3.5. Hałas.

Na obszarze Miasta i Gminy Ostrzeszów podstawowe i największe zagrożenie hałasem występuje ze strony komunikacji, głównie wzdłuż największych szlaków drogowych dróg krajowych nr 11 i 25 oraz wojewódzkich nr 444 i 449. Najsilniej użytkowany szlak komunikacyjny stanowi droga nr 11 przecinająca gminę na pół w kierunku północ - południe. Jest to droga główna ruchu przyspieszonego (GP), posiadająca jedną jezdnię z utwardzonym poboczem. Natężenie ruchu na tej drodze, po uwzględnieniu skrzyżowań, znajduje się na granicy przepustowości, około 25% ruchu przypada na pojazdy ciężarowe, w przyszłości większość tego ruchu ma być przejęta przez planowaną drogę ekspresową S11, omijającą m. Ostrzeszów od południowej strony. Droga nr 25 i drogi wojewódzkie zaliczane są do klasy dróg głównych (G)

Przez gminę przebiega linia kolejowa 272 Kluczbork – Poznań Główny. Jest to linia o znaczeniu krajowym obsługująca ruch pasażerski i towarowy. Z magistralą tą łączy się linia kolejowa Ostrzeszów – Grabów – Namysłaki 383. Obecnie jest ona nieużytkowana, wykorzystywana tylko okazjonalnie głównie dla celów rekreacyjnych.

Oddziaływanie akustyczne linii kolejowej nie stanowi na terenie gminy poważnego zagrożenia, przede wszystkim ze względu na przebieg trasy głównie poza terenami zwartej zabudowy.

W północno-zachodniej części gminy planowany jest przebieg linii kolejowej dużej prędkości (KDP) Berlin - Poznań/Wrocław – Łódź – Warszawa, tzw. „Y”. Obecnie na etapie rozstrzygnięć wojewódzkich i ustalania dla niej korytarzy przejeżdż.

Na terenie gminy brak większych zakładów związanych z emisją hałasu. Hałas przemysłowy występuje lokalnie, nie mając istotnego znaczenia.

Istniejące zakłady nie przekraczają ustawowych norm na granicach działek.

Monitoring. W roku 2014 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu prowadził pomiary poziomów hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu ostrzeszowskiego w miejscowości Mikstat przy ul. Grabowskiej 13 w 1 punkcie pomiarowym (Gmina Mikstat punkt oddalony ok. 4km w kierunku północnym od granic Gminy Ostrzeszów). Źródłem

hałasu były pojazdy poruszające się wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 447 (droga nie przechodzi przez teren Gminy Ostrzeszów).

Obliczone przybliżone wartości wskaźników długookresowych wynoszą:

- poziom dzienne-wieczorno-nocny: LDWN = 61,7 dB,
- długotrwały poziom hałasu w porze nocy: LN = 52,8 dB.

3.6. Promieniowanie elektromagnetyczne.

Źródłem tego promieniowania są stacje radiowe, telewizyjne i telefonii komórkowej, medyczne urządzenia diagnostyczne i terapeutyczne, urządzenia przemysłowe i gospodarstwa domowego oraz systemy przesyłowe energii elektrycznej. Z punktu widzenia ochrony środowiska na terenie gminy istotne znaczenie mają następujące obiekty:

- linie i stacje elektroenergetyczne o napięciu znamionowym równym 110 kV lub wyższym, linia energetyczna 110 kV relacji Kępno – Ostrzeszów–Ostrów Wielkopolski, oddziaływanie tej linii nie przekracza strefy ochronnej wynoszącej 12m w każdą stronę od osi linii,
- obiekty radionadawcze, w tym stacje nadawcze radiowe i telewizyjne,
- urządzenia radiokomunikacyjne, w tym stacje bazowe telefonii komórkowej, których sieć rozwinęła się znacznie w ciągu ostatnich lat,
- urządzenia radiolokacyjne.

Badania prowadzone przez WIOŚ w 2012r. i 2013r. w Ostrzeszowie przy Placu Borek 10 - nie przekracza dopuszczalnych norm tj. 7 V/m.

Na terenie powiatu ostrzeszowskiego w roku 2014 pomiary poziomów PEM prowadzono w jednym punkcie – w miejscowości Ignaców 12 (Gm. Kobyła Góra), wytypowanym do badań w kategorii *terenów wiejskie*.

Zmierzony poziom składowej elektrycznej pola wyniósł 0,08 V/m, zatem nie występowało przekroczenie poziomu dopuszczalnego wynoszącego 7 V/m.

W roku 2014, podobnie jak w latach ubiegłych, w trakcie badań na obszarze całej Wielkopolski w żadnym z punktów pomiarowych nie stwierdzono przekroczeń poziomów PEM. Mimo postępującego wzrostu liczby źródeł pól elektromagnetycznych nie obserwuje się znaczącego wzrostu natężenia poziomów pól w środowisku.

3.7. Złóża surowców naturalnych.

Na terenie gminy udokumentowano 12 złóż kopalin (piaski, żwiry, glin ceramiki budowlanej) z czego 4 objęte są zakładami górniczymi. Wszystkie złoża przeznaczone są do zagospodarowania odkrywkowego.

Na terenie gminy występują:

- kruszywa naturalne - stosowane w budownictwie i drogownictwie; w Rogaszycach, Ostrej Górze, Olszynie i Rojowie,
- piaski szklarskie - w okolicy Ostrzeszowa,
- iły - w Ostrzeszowie i Rojowie,
- torf - występują w obniżeniach dolin cieków, eksploatowany w rejonie Szklarki Przygodzkiej.

Ogólnie obszar gminy jest mało zasobny w surowce naturalne.

3.8. Krajobraz.

Na obszarze środkowym zajęтым przez pas Wzgórz Ostrzeszowskich i południowo-wschodnim dominuje krajobraz nizinny, fluwioglacjalny, równinny i falisty, z kilkoma

wzniesieniami około 50 m ponad średni poziom terenu z typem krajobrazu peryglacjalnym, nizinnym i wzgórzowym.

W części północno-zachodniej dominują krajobrazy równinne, peryglacjale, nizinne i faliste. W dolinach cieków dominuje krajobraz dolin i obniżeń zalewowych den dolin akumulacyjnych.

Cały teren gminy obejmuje Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska. W związku z cennymi fragmentami krajobrazu i obszarem chronionych na terenie gminy zakazuje się między innymi:

- wznoszenia obiektów i instalowania urządzeń powodujących ujemne oddziaływanie na środowisko i krajobraz,
- wprowadzania zmian stosunków wodnych niekorzystnych dla środowiska,
- dokonywania prac ziemnych naruszających w sposób trwały rzeźbę terenu,
- niszczenia obszarów zabagnionych i zatorfionych,
- likwidowania zadrzewień i zakrzaczeń,
- rozwijania eksploatacji na skalę wielkoprzemysłową surowców mineralnych i wód,
- ograniczanie stosowania w budownictwie form architektonicznych harmonizujących z walorami krajobrazowymi okolic obszaru chronionego krajobrazu,
- prowadzenia niezbędnych linii energetycznych wysokiego napięcia poza obszarami leśnymi.

W gminie rozważa się wprowadzenie stref ochrony:

- widokowej w rejonie najwyższych fragmentów Wzgórz Ostrzeszowskich na wschód i południe od m. Ostrzeszów
- krajobrazu w okolicach Malinowa i Stawu Źródleń, m. Folwark i Stawu Bledzianów, w okolicach m. Jesionna i Szklarka Przygodzicka.

3.9. Podsumowanie znaczenia walorów przyrodniczych istniejących na terenie gminy.

Tab. 3.9.1. Podsumowanie znaczenia walorów przyrodniczych istniejące na terenie gminy

Czynnik	Elementy wpływające na dobry stan czynnika	Elementy pogarszające stan czynnika
Wody podziemne	Część północno-zachodnia gminy znajduje się na obszarze głównego zbiornika wód podziemnych wymagających najwyższej i wysokiej ochrony (GZWP – 303)	- brak ciągłości warstw wodonośnych powodujących niepewność zasobów, - niski procent skanalizowania regionu, - nieszczelne zbiorniki bezodpływowe (szamba),
Wody powierzchniowe	- brak terenów narażonych na działanie wód powodziowych, niewielkie podtopienia występują jedynie w dolinach głównych cieków, - mała intensyfikacja rolnictwa.	- małe zasoby wód powierzchniowych, - wody o słabo rozpoznanym stanie czystości, - brak zbiorników retencjonowania wody.
Krajobraz	- teren z dużą liczbą obszarów widokowych i krajobrazowych - duża liczba lasów, zadrzewień, terenów źródłiskowych.	- wycinanie drzew i roślinności śródpolnej i przydrożnej, - rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej.

Gleby	- duże obszary najsłabszych gleb zalesione i zadrzewione, - występowanie śródpolnych pasów zadrzewień, - stan melioracji na dobrym poziomie.	- uprawa gatunków roślin o niewielkich wymaganiach glebowych (zboża), - stosowanie monokultur w uprawach, - nieprawidłowe dawkowanie nawożenia roślin.
Powietrze	- brak większych emitorów, zakładów, - wprowadzenie selektywnego odbioru odpadów komunalnych.	- duży udział emisji niskiej z domów jednorodzinnych, - spalanie odpadów przez mieszkańców, - emisja z komunikacji (droga krajowa 11).
Hałas	- brak większych zakładów emitujących hałas.	- nadmierne natężenie hałasu wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych, - nie rozwiązana sprawa drogi ekspresowej S11.
Pola elektromagne-tyczne	- brak większych emitorów w tym zakresie, - modernizacja sieci energetycznych na nowsze – ekranowane.	- rozbudowa systemu nadajników sieci komórkowej.
Złoża bogactw naturalnych kruszywa naturalne	- udokumentowane złoża piasków i kruszyw, torfu.	- nielegalne wydobycie, - naruszenie walorów widokowych w rejonie eksploatacji złóż kruszywa naturalnego, - zachwianie stosunków wodnych degradacja gleb.
Elementy przyrody ożywionej	- objęcie części terenu gminy obszarem chronionego krajobrazu, - ochrona najcenniejszej zieleni parkowej, - ochrona pomnikowa drzew i alei.	- silne antropogeniczne zmiany terenu, - brak ciągłości, połączenia istniejących obszarów, - brak pełnych planów zagospodarowania terenu, - usuwanie roślinności przydrożnej, brak nasadzeń nowej.